

JÜR ÜYELERİNİN MZA SAYFASI

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Bu çalışmaya jürimiz tarafından Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI RAPORU olarak kabul edilmiştir.

mza

Başkan : Prof. Dr. Hüseyin Uzunboylu

Danışman : Yrd. Doç. Dr. Murat Tezer

Üye : Yrd. Doç. Dr. Çiğdem Hürsen

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

...../...../2013

Prof. Dr. Cem Birol
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Matematik dersinde ö rencilerin ele tirel dü ünme becerilerini kullanmaları gerekmektedir. Ö retmenlerin amacı; bireylere sunulanı oldu u gibi kabul etmeyi de il, sa lam bir dü ünçe süzgecinden geçirerek yargılama, sa lıklı bir senteze ula ma becerisi kazandırma ve ö rencileri dü ünen birer vatanda olarak yeti tirmek olmalıdır. Bu do rultuda matematik dersinin kendinden beklenen i levi daha etkili bir ekilde yerine getirebilmesi için, ö retim programının uygulayıcıları olan ö retmenlerin matematik ö retim programının ele tirel dü ünme becerilerini kazandırma düzeyine ili kin görü lerinin belirlenmesi önem kazanmaktadır.

Ara tırma be bölümünden olu maktadır. Birinci bölümünde ara tırmaya giri yapımı ve ara tırmanın problem durumu, amacı, önemi, sayılısı, sınırlılıkları, tanımları ve kısaltmalarına yer verilmi tir. Ara tırmanın ikinci bölümünde ise ara tırmanın kuramsal boyutu ve ilgili ara tırmalar sunulmu tur. Ara tırmanın üçüncü bölümünde ise ara tırma modeli, çalı ma grubu, veri toplama aracının geli tirilmesi, verilerin toplanması ve analizi, süre ve olanaklara yer verilmi tir. Ara tırmanın dördüncü bölümünde ise ara tırma verilerinden elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilirken, ara tırmanın be inci ve son bölümünde ise sonuç ve önerilere yer verilmi tir.

Çalı malarımda bana sabırla yol gösteren ve beni her türlü konuda yönlendiren danı manım Sayın Yard. Doç. Dr. Murat Tezer'e, ara tırmaya katkı sa layan meslekta larıma te ekkürü bir borç bilirim. Do du um andan itibaren bana emek veren, beni daima destekleyen anne ve babama; e itim hayatım boyunca bana yol gösteren ve destekleyen ara tırmamın her a masında yoruldu umda, bunaldı ımda, zor günlerimde daima bana moral veren karde ime; bu gün bu noktada olmamda eme i geçen tüm ö retmenlerime maddi ve manevi katkılarından dolayı sonsuz te ekkür ederim.

Naziyet BOZAT
Lefko a, Haziran 2013
Aileme Hitaben...

ÖZET

LKOKUL MATEMATİK Ö RETİM PROGRAMININ ELE TİREL DÜ ÜNME BECERİSİNİN GELİ TİRMESİNE İLİ KİN Ö RETMEN GÖRÜ LERİ

Bozat, Naziyet

Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Programları ve Ö retim Anabilim Dalı

Tez Danı manı: Yard. Doç. Dr. Murat Tezer

Haziran 2013, 122 Sayfa

Bu ara tırmanın amacı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti İkokullarında uygulanmakta olan matematik ö retim programının ele tirel dü ünme becerisini geli tirmesine ili kin, devlet ilkokullarında görev yapan sınıf ö retmenlerinin görü lerine dayalı olarak belirlemektir.

Betimsel bir çalı ma olan bu ara tırmada tarama modeli kullanılmı tır. Veriler, ara tırmacı tarafından geli tirilerek geçerli i ve güvenilirli i sa lanan anketle elde edilmi tir. Ara tırmanın evrenini, 2012- 2013 ö retim yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığı ı İkö retim Dairesi'ne ba lı İkokullarda görev yapan 972 sınıf ö retmeni olu turmaktadır. Ara tırmanın örnekleme ise 40 resmi ilkokulda görev yapan 324 sınıf ö retmeni seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılarak seçilmi tir. Ara tırma sonucunda elde edilen veriler; frekans, yüzde, ba ımsız gruplar t- testi, One-Way Anova Testi, Ki-Kare testi kullanılarak analiz edilmi tir.

Ara tırma sonuçlarına göre, ö retmenlerin ele tirel dü ünme becerisinin geli tirilmesi ile ilgili hizmet içi eğitim almadıkları tespit edilmi tir. Sınıf ö retmenleri okuldaki teknolojik alt yapının yetersiz olması, ders kitaplarının yetersiz olması, matematik ö retim programındaki yetersizliklerin ve materyallerin yetersiz olması ele tirel dü ünme becerisinin geli mesini engelledi ini belirtmi lerdir.

Sınıf ö retmenleri, ö rencilerin ele tirel düşünme becerilerini geli tirmeleri için okul yöneticilerinin çe itli faaliyetler (gezi, matematik yarışmaları vs.) düzenlemesi gerekti i görü üne sahiptirler. Ayrıca sınıf ö retmenleri okulların teknolojik alt yapısının geli tirilmesi, ders kitaplarındaki ve matematik ö retim programındaki eksikliklerin giderilmesi ile ö renci merkezli e itime uygun ö renme ortamları düzenlenip matematik dersinde ele tirel düşünme becerisinin geli tirilebilece ini belirtmişlerdir. Sınıf ö retmenleri, ilkökul matematik ö retim programının ele tirel düşünmeyi geli tirmeye uygun hazırlandı nı belirtmişlerdir.

İlkökul sınıf ö retmenlerinin matematik ö retim programının ele tirel düşünme becerisini geli tirmesine ilişkin görüşleri ile cinsiyetleri, yaşları ve mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmazken, okuttukları sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulundu u görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İlkökul Matematik Ö retim Programı, Ele tirel Düşünme.

ABSTRACT

TO DETERMINETHE OF TEACHER'S VIEWS RELATING TO PRIMARY MATHEMATICS CURRICULUM DEVELOP CRITICAL THINKING

Bozat, Naziyet

Masters Thesis, Department of Curriculum and Instruction

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Murat Tezer

June 2013, Page 122

Aim of this study is to identify whether primary school teaching mathematics curriculum implemented by Ministry of National Education in the education-instruction year 2012-2013 in state primary schools in the Turkish Republic of Northern Cyprus, Turkish Republic of Northern Cyprus is eligible for developing critical thinking skills on the basis of the class teachers' comments.

Being a descriptive study, this research was carried out by using survey model. Data were collected by means of the questionnaire which was developed and whose reliability and validity are ensured. Research participants are composed of 972 teachers teaching in primary schools in the Turkish Republic of Northern Cyprus in the education and instruction year 2012-2013. Research sample consists of 324 teachers teaching in 40 state primary schools. Collected data were analyzed by using frequency, percentage, independent group t- test, One-Way Anova test and Ki-Kare test.

Results of the research demonstrate that most of the participants did not receive in-service training about development of critical thinking. Lack of technological infrastructure and material in the school, lack of textbooks and math program prevents critical thinking skills development to classroom teachers' opinion. Teachers hold view that school administrators should arrange various activities (such as study tours, mathematics competitions, etc.) in order to develop students' critical thinking skills.

Also the development of the technological infrastructure of schools, reorganization of the textbooks and the mathematics curriculum, appropriate learner centered education environments organized in the class provide development critical thinking in the math lesson indicated class teacher. Teachers reported that the mathematics curriculum was devised suitably for developing critical thinking.

Significant difference was found between views of the teachers by sex, age, professional seniority. However, teachers found a significant difference according to the variable level of the students.

Key words: Primary Mathematics Curriculum, Critical Thinking.

Ç İNDEK İLER

	Sayfa No
Juri Üyelerinin İmza Sayfası.....	i
Önsöz.....	ii
Özet.....	iii
Abstract.....	v
Çindekiler.....	vii
Tablo Listesi.....	xi

BÖLÜM 1

Problem Durumu.....	1
Ara tırmanın Amacı.....	5
Ara tırmanın Alt Amaçları.....	5
Ara tırmanın Önemi.....	6
Ara tırmanın Sınırlılıkları.....	7
Ara tırmanın Varsayımları.....	7
Tanımlar.....	7
Ara tırmanın Kısaltmaları.....	8

BÖLÜM 2

ARA TIRMANIN KURAMSAL BOYUTU VE İLGİLİ ARA TIRMALAR

Ara tırmanın Kuramsal Boyutu.....	9
Eğitim Kavramı.....	9
Eğitim Programı.....	10
Matematik ve Matematik Eğitimi.....	11
KKTC Matematik Eğitim Programı.....	15
Programın Vizyonu.....	15
Programın Yaklaşımı.....	15
Matematik Eğitim Programının Genel Amaçları.....	16
Programın Kazandırmayı Amaçladığı Beceriler.....	17
Düzenleme.....	22
Elektroel Düzenleme.....	24

Ele tirel Dü ünmenin Tarihçesi, Felsefi Geli imi ve Tanımı.....	25
Ele tirel Dü ünmenin Boyutları.....	30
Ele tirel Dü ünme Becerileri	32
Ele tirel Dü ünmeyle İlgili Yanlı Anlamalar.....	36
Ele tirel Dü ünme E iliminin Önemi.....	38
Ele tirel Dü ünmen Birey Özellikleri.....	39
Ele tirel Dü ünmeye Etki Eden Faktörler.....	43
Ele tirel Dü ünme Becerisi ve E iliminin Ölçülmesi.....	47
Ele tirel Dü ünmenin Gerçekle ti i Sınıf Özellikleri.....	48
E itim Programları ve Ele tirel Dü ünme.....	48
Matematik ve Ele tirel Dü ünme.....	50
İlgili Ara tırmalar	52
Yurt çinde Yapılan Ara tırmalar.....	52
Yurt Dı ında Yapılan Ara tırmalar.....	56

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Ara tırma Modeli.....	59
Evren-Örneklem.....	59
Veri Toplama Araçlarının Geli tirilmesi.....	60
Verilerin Toplanması.....	60
Verilerin Analizi.....	60
Süre ve Olanaklar	62

BÖLÜM 4

BULGULAR VE YORUMLAR

Örneklemin Demografik Özellikleri.....	63
Ara tırmanın Örneklemine Giren Sınıf Ö retmenlerinin Matematik Ö retim Programında Ö rencilerin Ele tirel Dü ünme Becerilerini Geli mesini Etkileyen Faktörlere İli kin Görü leri	67
Ö retmenlerin Ö rencilerin Ele tirel Dü ünme Becerilerinin Geli mesi için Okulda/ Sınıfta Bulunmasını İstedikleri Ortam Ve Materyallere İli kin Görü leri.....	74

Matematik Ö retiminde Ele tirel Dü ünme Becerisi Kazandırılabilmesi için Yapılabilecek Çalı malara li kin Ö retmen Görü leri.....	78
Sınıf Ö retmenlerinin Okul daresinin E itim Programının Hedefleri Dı ında Ö rencilerin Ele tirel Dü ünme Becerilerinin Geli tirilmesi Amacıyla Yapabilecekleri Çalı malara li kin Görü leri	83
İk okul Matematik Ö retim Programının Ele tirel Dü ünme Becerisini Geli tirmesine li kin Ö retmen Görü lerinin De erlendirilmesi.....	86
İk okul Sınıf Ö retmenlerinin Okuttu u Sınıf Düzeyi ile Matematik Ö retim Programında Ö rencilerin Ele tirel Dü ünme Becerilerini Geli mesini Etkileyen Faktörlere li kin Görü lerinin Kar ıla tırılması.....	89
İk okul Sınıf Ö retmenlerinin Demografik Bilgilerinin Anket Maddeleri le Kar ıla tırılması.....	96

BÖLÜM 5

SONUÇLAR ve ÖNER LER

Sonuçlar.....	101
Sınıf Ö retmenlerinin Matematik Ö retim Programında Ö rencilerin Ele tirel Dü ünme Becerilerini Geli mesini Etkileyen Faktörlere li kin Görü lerine Ait Sonuçlar	101
Ö retmenlerin Ö rencilerin Ele tirel Dü ünme Becerilerinin Geli mesi için Okulda/ Sınıfta Bulunmasınıstedikleri Ortam Ve Materyallere li kin Görü lerine Ait Sonuçlar.....	103
Matematik Ö retiminde Ele tirel Dü ünme Becerisi Kazandırılabilmesi için Yapılabilecek Çalı malara li kin Ö retmen Görü lerine Ait Sonuçlar.....	103
Sınıf Ö retmenlerinin Okul daresinin E itim Programının Hedefleri Dı ında Ö rencilerin Ele tirel Dü ünme Becerilerinin Geli tirilmesi Amacıyla Yapabilecekleri Çalı malara li kin Görü lerine Ait Sonuçlar.....	104
İk okul Sınıf Ö retmenlerinin Demografik Özellikleri le Anket Maddelerine Verdikleri Cevaplara Ait Puanlar Arasındaki li ki ncelendi inde Elde Edilen Sonuçlar.....	105
Öneriler.....	106

Sonuçlara Yönelik Öneriler.....	106
Ara tırmacılara Yönelik Öneriler.....	106
Kaynakça	108
Ekler.....	118

TABLO L STES

Sayfa No

Tablo-1: Ele tirel Dü ünmenin Kapsadı ı Beceri Ve Alt Beceriler.....	36
Tablo-2: Ele tirel Dü ünmeye li kin Yanlı Anlamalar Ve Do rusu.....	37
Tablo-3: Ö retmen Merkezli Ö retim le Ele tirel Dü ünme Becerilerine Dayalı Ö retimin Kar ıla tırılması.....	49
Tablo-4: Matematik Ö retim Programının Ele tirel Dü ünme Becerisini Geli tirmesine Yönelik Ö retmen Görü leri Anketi Puan Sınırları.....	61
Tablo – 5: Çalı ma Süresi.....	62
Tablo-6: Sınıf Ö retmenlerinin Cinsiyetlerine Yönelik Da ılımı.....	63
Tablo-7: Sınıf Ö retmenlerinin Ya larına Yönelik Da ılımı.....	64
Tablo-8: Sınıf Ö retmenlerinin Mesleki Kıdemlerine Yönelik Da ılımı.....	65
Tablo-9: Sınıf Ö retmenlerinin Ö renim Durumları Yönelik Da ılımı.....	65
Tablo-10: Sınıf Ö retmenlerinin Okuttu u Sınıf Düzeylerine Yönelik Da ılımı.....	66
Tablo-11: Sınıf Ö retmenlerinin Ele tirel Dü ünme Becerisini Ö rencilere Kazandırılmaya Yönelik Olarak Hizmet çi E itim Almalarına Yönelik Da ılımı.....	67
Tablo-12:Sınıf Ö retmenlerinin Okulların Ele tirel Dü ünme Becerisinin Geli imi le İlgili Teknolojik Ve Materyal Yönüyle Eksikliklerinin Olması Görü üne Yönelik Da ılımı.....	68
Tablo-13: Sınıf Ö retmenlerinin Ö retim Programının Ele tirel Dü ünme Becerisini Geli tirmesi le İlgili Eksikliklerinin Olması Görü üne Yönelik Da ılımı.....	69
Tablo-14: Sınıf Ö retmenlerinin Ders Kitaplarının Hazırlanmasında Ele tirel Dü ünme Becerisini Geli tirmesi le İlgili Olarak Yetersiz Olması Görü üne Yönelik Da ılımı.....	70
Tablo-15: Sınıf Ö retmenlerinin Ele tirel Dü ünme Becerisini Geli tirmesi le İlgili Okul çi Ve Okul Dı ı Etkinliklerin Yetersiz Olması Görü üne Yönelik Da ılımı.....	71
Tablo-16: Sınıf Ö retmenlerinin Ö rencilerin Verilen Ara tırma Ö devlerine Yeterli İgiyi Göstermemesi Görü üne Yönelik Da ılımı.....	72
Tablo-17: Sınıf Ö retmenlerinin Ele tirel Dü ünme Becerisi Ve Di er Alanlarla İlgili Etkinlikleri Yapacak Yeterli Zamanın Ayrılmamı Olması Görü üne Yönelik Da ılımı.....	73

Tablo-18: Sınıf Ö retmenlerinin Sınıfların Kalabalık Olması Görü üne Yönelik Da ılımı.....	74
Tablo-19: Sınıf Ö retmenlerinin Okulda Bilgisayar / Sinevizyon Odasının Olması Görü üne Yönelik Da ılımı.....	75
Tablo-20: Sınıf Ö retmenlerinin Derslerin Daha yi Anla ılması çin zleme Yaptırılabilir Kaset Ve CD'lerin Olması Görü üne Yönelik Da ılımları.....	76
Tablo-21: Sınıf Ö retmenlerinin Sınıflarda Ö rencilere Konu le İlgili zleme Yaptırılabilir Teknolojik Aletlerin Olması.....	77
Tablo-22: Sınıf Ö retmenlerinin Konuları Anlatan ve Duvarlara Asılabilir Resim, ekil ve Tanımların Olması Görü üne Yönelik Da ılımı.....	78
Tablo-23: İkokul Matematik Ö retim Programının Ele tirel Dü ünme Becerisini Geli tirmesine İli kin Ö retmen Görü lerinin De erlendirilmesi.....	86
Tablo-24: İkokul Sınıf Ö retmenlerinin Okuttukları Sınıf Düzeyi le Okulların Teknolojik Ve Materyal Yönüyle Eksikliklerinin Olması Maddesi Arasındaki İli kiyi Gösteren Ki-Kare (X^2) Testi Sonuçları.....	90
Tablo-25: İkokul Sınıf Ö retmenlerinin Okuttukları Sınıf Düzeyi le Ö retim Programının Eksiklerinin Olması Maddesi Arasındaki İli kiyi Gösteren Ki-Kare (X^2) Testi Sonuçları.....	91
Tablo-26: İkokul Sınıf Ö retmenlerinin Okuttukları Sınıf Düzeyi le Ders Kitaplarının Hazırlanmasında Eksiklerinin Olması Maddesi Arasındaki İli kiyi Gösteren Ki-Kare (X^2) Testi Sonuçları.....	92
Tablo-27: İkokul Sınıf Ö retmenlerinin Okuttukları Sınıf Düzeyi le Ele tirel Dü ünme Becerisi le İlgili Okul çİ Ve Okul Dı ı Etkinliklerin Yetersiz Olması Maddesi Arasındaki İli kiyi Gösteren Ki-Kare (X^2) Testi Sonuçları.....	93
Tablo-28: İkokul Sınıf Ö retmenlerinin Okuttukları Sınıf Düzeyi le Ö rencilerin Verilen Ara tırma Ö devlerine Yeterli İlgiyi Göstermemesi Maddesi Arasındaki İli kiyi Gösteren Ki-Kare (X^2) Testi Sonuçları.....	94
Tablo-29: İkokul Sınıf Ö retmenlerinin Okuttukları Sınıf Düzeyi le Ele tirel Dü ünme Ve Di er Alanlarla İlgili Etkinlikleri Yapacak Yeterli Zamanın Ayrılmamı Olması Maddesi Arasındaki İli kiyi Gösteren Ki-Kare (X^2) Testi Sonuçları.....	95
Tablo-30: İkokul Sınıf Ö retmenlerinin Okuttukları Sınıf Düzeyi le Sınıfların Kalabalık Olması Maddesi Arasındaki İli kiyi Gösteren Ki-Kare (X^2) Testi Sonuçları.....	96

Tablo-31: Matematik Ö retim Programının Ele tirel Dü ünme Becerisini Geli tirmesine Yönelik Ö retmenlerin Genel Görü lerine Ait Sonuçlar.....	97
Tablo-32: Matematik Ö retim Programının Ele tirel Dü ünme Becerisini Geli tirmesine Yönelik Ö retmen Görü lerine Ait Puanların Cinsiyetlere Göre T-Testi Sonuçları.....	97
Tablo-33: Matematik Ö retim Programının Ele tirel Dü ünme Becerisini Geli tirmesine Yönelik Ö retmen Görü lerine Ait Puanların Ya larına Göre One-Way Anova Testi Sonuçları.....	98
Tablo-34: Matematik Ö retim Programının Ele tirel Dü ünme Becerisini Geli tirmesine Yönelik Ö retmen Görü lerine Ait Puanların Mesleki Kıdemine Göre One-Way Anova Testi Sonuçları.....	99
Tablo 35: Matematik Ö retim Programının Ele tirel Dü ünme Becerisini Geli tirmesine Yönelik Ö retmen Görü lerine Ait Puanların Okuttu u Sınıf Düzeyine Göre One-Way Anova Testi Sonuçları.....	100